

збагаченому на засадах педагогічної взаємодії виховному середовищі, що враховує індивідуальні особистісні особливості та потреби як дітей та підлітків з обмеженими можливостями здоров'я, так і їх здорових однолітків.

Метою як соціального виховання, так і його підвиду, інклюзивного виховання, дітей та підлітків з обмеженими можливостями здоров'я є попередження проявів у них соціально-особистісних недоліків та формування готовності та здатності до відносно незалежного життя. Результатом і показником ефективності соціального, у тому числі інклюзивного, виховання, на нашу думку, є людина з обмеженими можливостями, яка приймає та транслює культуру суспільства, цінності та норми, прийняті в ньому, а також незалежна, самостійна, цілеспрямована, яка має здатність до особистісного саморозвитку, має власну думку та активно змінюється на шляху власного розвитку.

Зміст інклюзивного виховання дітей та підлітків з обмеженими можливостями здоров'я формується за таких підстав: використання ціннісної та соціокультурної парадигм виховання або їх поєднання щодо змісту інклюзивного виховання; різноманітна наповнюваність змісту інклюзивного виховання у межах ціннісної та соціокультурної парадигми виховання залежно від вікових, статевих, індивідуально-особистісних та групових потреб та запитів; здійснення інклюзивного виховання дітей та підлітків з обмеженими можливостями здоров'я у різних виховних організаціях, що визначає варіативність змісту інклюзивного виховання.

Подібне соціально-виховне середовище можливо створити за допомогою забезпечення ефективної педагогічної взаємодії між педагогами, учнями та батьками. В умовах інклюзивного освітнього простору організація ефективної педагогічної взаємодії в освітньому закладі має насамперед спиратися на парну композицію «загальноосвітня організація – батьки». Звісно, основне навантаження усередині інклюзивного простору несуть на собі фахівці сфери освіти, але важлива роль належить і батькам, які перебувають у співпраці з освітньою організацією. Адже саме батьки – найзацікавленіші учасники педагогічної взаємодії. Спільна соціально-виховна діяльність школи та сім'ї реалізується за допомогою цілеспрямованої, систематичної роботи в навчальній установі та позаурочній діяльності. Тільки створення комфортного освітнього середовища на засадах партнерства та атмосфери взаєморозуміння, довіри, толерантності допоможе виграти всім учасникам інклюзивного процесу: учням, їхнім батькам та педагогам.

Список використаних джерел

1. Про затвердження примірною положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти. Наказ Міністерства освіти і науки України № 609 від 08.06.2018 року.

ФОРМУВАННЯ НАСКРІЗНИХ УМІНЬ В УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ У КОНТЕКСТІ КОНЦЕПЦІЇ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Федоренко Андрій Андрійович,

аспірант 1 року навчання Навчально-наукового інституту педагогіки і психології Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка.

Науковий керівник: Тихонова Альона Петрівна, доктор філософії, старший викладач кафедри педагогіки і психології початкової освіти Глухівського

Ключові слова: наскрізні уміння, учні початкових класів, нова українська школа

Сучасний освітній контекст України з реформування шкільної системи освіти ставить перед педагогічним колективом сучасні завдання щодо формування наскрізних умінь в учнів початкових класів. Концепція Нової української школи передбачає інтеграцію різних видів діяльності та розвиток ключових компетентностей учнів, яка є необхідною для успішної адаптації молодших школярів до сучасного життя.

Сучасний світ надто динамічний та швидко змінюється, вимагаючи від освітньої системи неперервного адаптування та вдосконалення. Концепція спирається на світовий досвід та враховує національні особливості українського народу та його історичне минуле. Вона пропонує сучасний підхід до організації освітнього процесу, орієнтований на формування не лише знань, а й наскрізних умінь та навичок, необхідних для успішного функціонування людини в сучасному суспільстві. Зокрема, у початкових класах особлива увага приділяється формуванню наскрізних умінь, що забезпечують учням початкових класів не лише академічний успіх, але й готовність до життя в умовах постійних змін. Ці уміння включають в себе мовленнєві, математичні, інформаційні та інші компетентності, що сприяють розвитку креативності, критичного мислення та здатності до співпраці. У зв'язку з цим, розгляд означених питань у контексті концепції Нової української школи стає надзвичайно актуальним та важливим для подальшого розвитку освіти в Україні [2].

Основним аспектом формування наскрізних умінь у молодших школярів є розвиток мовлення. Мовлення є ключовим елементом комунікації та взаємодії молодших школярів з навколишнім світом. У початкових класах особливу увагу варто приділяти розвитку слухового та зорового мовлення, а також вивченню основних правил граматики та лексики. Для досягнення цієї мети вчителі використовують інтерактивні методи навчання, такі як рольові ігри, драматичні постановки та обговорення текстів [1].

Розвиток математичних умінь є не лише набором абстрактних правил, а й засобом розвитку логічного мислення та аналітичних навичок. Учням початкових класів важливо засвоїти основні математичні поняття, зокрема, числа, операції, геометричні фігури тощо. Для цього вчителі використовують конкретні об'єкти та предметні ситуації, що допомагає учням краще зрозуміти матеріал. Також важливо стимулювати учнів до самостійного розв'язання задач та використання математичних знань у реальних життєвих ситуаціях [2].

В сучасному цифровому світі навички роботи з інформацією стають надзвичайно важливими. Учням потрібно навчитися ефективно шукати, оцінювати та використовувати інформацію з різних джерел [3]. Крім навчальних предметів, початкова школа має велике значення у формуванні соціальних умінь та навичок учнів. Важливим завданням початкової школи є навчити дітей співпрацювати з іншими учнями та вчителями, розвивати емпатію та вміння вирішувати конфлікти мирним шляхом.

Ці аспекти формування наскрізних умінь учнів початкових класів є важливими складовими успішної освіти в контексті концепції Нової української школи. Реалізація цих завдань вимагає від педагогічного колективу творчого підходу та пошуку нових методів навчання та виховання, спрямованих на розвиток учнівських здібностей та компетентностей.

У контексті концепції Нової української школи формування наскрізних умінь учнів початкових класів є ключовим завданням освітнього процесу. Розвиток

мовленнєвих, математичних, інформаційних та соціальних умінь не лише сприяє глибшому засвоєнню навчального матеріалу, а й формує у молодших школярів критичне мислення, творчість та готовність до самостійного розв'язання проблем [2]. Освітній процес у початковій школі повинен бути спрямований на створення стимулювального середовища, де кожен учень має можливість розвивати свої унікальні здібності, вміти користуватися ними.

Використання інтерактивних методів навчання, застосування сучасних технологій та постійна професійна самоосвіта вчителів є ключовими чинниками успішного формування наскрізних умінь учнів. Такий комплексний підхід до освіти в початкових класах відповідає вимогам сучасного світу та дає змогу забезпечити якісну підготовку молодшого покоління до життя в суспільстві, де ключовими є не лише знання, а й уміння самостійно мислити, аналізувати та вирішувати складні завдання. Формування наскрізних умінь в учнів початкових класів потребує вдосконалення педагогічної майстерності вчителів з метою підвищення якості освіти.

Отже, в початковій школі особлива увага приділяється розвитку наскрізних умінь у молодших школярів, не лише для досягнення успіхів у навчанні, а й для підготовки дітей до життя в мінливому середовищі. Наскрізні уміння охоплюють мовні, математичні, інформаційні та інші здібності, що сприяють розвитку творчості, критичного мислення та співпраці. Формування наскрізних умінь в учнів початкових класів у контексті концепції Нової української школи є актуальним і важливим для подальшого розвитку освіти в Україні.

Список використаних джерел

1. Бондаренко, І. П. Формування наскрізних умінь учнів початкових класів. Львів: Видавництво «Світ», 2019. С. 42-55.
2. Гончаренко, В. С. Концепція Нової української школи. Київ: Видавництво «Освіта», 2018. С. 15-28.
3. Дмитренко, О. Г. Інноваційні підходи до навчання у початкових класах. Харків: Видавництво «Видавництво ХНУ імені В. Н. Каразіна», 2020. С. 73-86.

ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Федько Ростислав Олександрович, здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти 1 курсу Навчально-наукового інституту педагогіки і психології Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка.
Науковий керівник: Бірюк Людмила Яківна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки і психології початкової освіти Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка

Ключові слова: молодші школярі, комунікативна компетентність, комунікативні вміння та навички, інтерактивні технології, творче мислення, критичне мислення.